

Inkluzywne praktyki pedagogiczne w nauczaniu języków dla uchodźców

WSPARCIE JĘZYKOWE, RÓŻNICOWANIE I DOSTĘPNOŚĆ

Cele:

- Zrozumieć inkluzywność jako wartość i praktykę w nauczaniu języków
- Stosować elastyczne, zróżnicowane metody dla zróżnicowanych grup uchodźców
- Planować nauczanie uwzględniające dostępność, bezpieczeństwo wrażliwe na traumę oraz uczenie się międzykulturowe

Notatka dla prowadzącego:

- Przywitaj uczestników ciepło i otwarcie, zachęć ich do krótkiego przedstawienia siebie: swojej roli, doświadczenia w pracy z uchodźcami i oczekiwań wobec sesji
- Ujęcie nauczania języków jako kluczowego dla integracji i uczestnictwa

Dlaczego wsparcie językowe jest priorytetem?

**Umiejętności
językowe napędzają:**

- Sukces edukacyjny
- Uczestnictwo społeczne
- Integrację
- Dostęp do pracy i edukacji

Wczesne kursy językowe

- Mają duży wpływ na motywację oraz późniejsze kroki kwalifikacyjne
- Treść kursu ma znaczenie dla dalszego rozwoju ucznia

Podstawowe zasady inkluzji

Inkluzja docenia różnorodność: należy najpierw zidentyfikować bariery w uczeniu się, a następnie różnicować materiały i metody, aby umożliwić spersonalizowane uczenie się.

Praktyka inkluzywna jest procesem: ma charakter ciągły i polega na stałym poszukiwaniu zasobów oraz rozwiązań, które pomagają usuwać bariery w nauce, przy jednoczesnym poszanowaniu indywidualności każdego ucznia.

Projektowanie z myślą o uczestnictwie

Proaktywne planowanie zapewnia uczestnictwo uczniów mimo różnic kulturowych, społeczno-ekonomicznych oraz związanych z niepełnosprawnościami; czasami wymaga także wykorzystania **pomocy technicznych**.

Elastyczność w tworzeniu grup oraz otwartość na dostosowania w trakcie zajęć pomagają dostrzegać nawet **niewielkie postępy w nauce** i odpowiednio na nie reagować.

Struktura programu nauczania i planowanie serii zajęć (model komponentowy)

Należy odejść od pojedynczych, zamkniętych lekcji z jednolitym sposobem oceniania.

Warto proponować zadania na **różnych poziomach trudności** oraz **różne ścieżki uczenia się**, aby lepiej dopasować proces nauki do zróżnicowanych potrzeb uczniów.

W planowaniu serii zajęć warto przejść od sytuacji bardziej kierowanych do bardziej otwartych oraz łączyć różne modele dydaktyczne.

Wypisz kluczowe umiejętności, tematy oraz cele rozwojowe, aby umożliwić dostęp do nauki na wielu poziomach.

Ćwiczenie 1: Szybki sprint projektowy (Micro-Design Sprint)

Zadanie:

- Wybierz temat (np. „U lekarza” lub „Transport publiczny”) i zaprojektuj serię 3 lekcji według modelu komponentowego:
 - Jedno zadanie kierowane, jedno półotwarte i jedno otwarte
 - Zapewnij dwa poziomy trudności
 - Zidentyfikuj kluczowe umiejętności i cele rozwojowe uczniów

Efekt końcowy:
3 min prezentacja przygotowana przez 2 grupy

Uzasadnienie:
Ćwiczy różnicowanie zadań oraz wdraża planowanie serii lekcji

Dopasowane wyzwania i materiały

Unikaj zadań zbyt łatwych lub zbyt trudnych poprzez stosowanie różnorodnych materiałów o jasnej, przejrzystej konstrukcji oraz wielu poziomach trudności.

Zadbaj o:

Relewancję i powiązanie z realnym światem, aby uczniowie mogli stosować wiedzę w praktyce.

Uwzględnienie emocji i czas na wymianę doświadczeń, co wspiera dynamikę grupy i współpracę.

Język zrozumiały dla wszystkich i wsparcie wizualne

Stosuj język zrozumiały dla wszystkich; dodawaj obrazy i symbole – szczególnie ważne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami.

Dostępność komunikacyjna przyczyniła się do szerszego stosowania **uproszczonego języka** w nowoczesnych, inkluzyjnych klasach.

BIMODALNOŚĆ- DWUJĘZYCZNOŚĆ I RÓŻNICOWANIE WIZUALNE

**Podejście bimodalne (słuchowe +
wzrokowe)**

Podejście dwujęzyczne

WAŻNE: metody nauczania oraz

materiały dydaktyczne

dostosowane do indywidualnych

potrzeb i możliwości

**Różne formy
prezentacji np.
plakat lub ustnie**

**Dwujęzyczne
materiały/ arkusze
z obrazkami lub
rysunkami**

**Narzędzia wizualne:
harmonogramy, oznaczone
przestrzenie, karty z
symbolami, słowniki
obrazkowe, długopisy audio do
odtworzenia treści
powiązanych z obrazami**

Media cyfrowe w nauce języków

- Media cyfrowe stały się standardem; nagrania, filmy i aplikacje edukacyjne aktywizują wiele kompetencji i zwiększają motywację poprzez zabawowe podejście.

Wyzwania w pisaniu od poziomu A2

- Od poziomu A2, pisanie jest wyzwaniem; uczniowie przenoszą język ojczysty w pisowni i wymowie np. czasowniki i jego odmianę, przyimki

Integracja międzykulturowa

- Nauka języka jest nierozdzielnie związana z kulturą; kulturę należy rozumieć szeroko – od codziennych praktyk po symbole światowe.
- Metody międzykulturowe, które doceniają różnice, poprawiają spójność grupy, samopoczucie uczestników oraz zwiększają zaangażowanie.

Ćwiczenie: Festiwale i tradycje

Zadanie:

Uczniowie prezentują święto ze swojego kraju pochodzenia (np. Ramadan, Boże Narodzenie, Nowruz, Holi).

Cele językowe: słownictwo związane ze świętami, czasowniki w czasie teraźniejszym, wyrażenia określające czas.

Cel kulturowy: zrozumienie rytuałów, dostrzeżenie podobieństw i różnic między kulturami.

Ćwiczenie 1:

Książeczka "O mnie"

- Uczniowie tworzą osobiste książeczki pt „O mnie” (w formie drukowanej lub cyfrowej), aby odkrywać ważne etapy swojego życia; zadanie wspiera komunikację rówieśniczą.

Ćwiczenie 2: Planowanie zmian stanowisk

Stanowiska (zespołowe planowanie programowe):

- **Stacja A:** Środowisko wizualne (etykiety, symbole, harmonogramy)- sporządź mapę klasy
 - **Stacja B:** Zapisz w prostym języku- uprość instrukcje zadania
 - **Stacja C:** Projektowanie zróżnicowanych zadań- dwa poziomy trudności dla jednego celu
- Prezentacja wyników: 3-4 min

Uzasadnienie:

- Wdrażanie planowania multimodalnego i zróżnicowanego z wykorzystaniem zasad uniwersalnego projektowania.

Nauczanie uczniów niesłyszących i słabosłyszących

- Uwzględniaj tożsamość społeczną uczniów, wykraczającą poza kategorie medyczne; wielu uczniów niesłyszących i słabosłyszących jest dwujęzycznych bimodalnie i może potrzebować więcej czasu ze względu na wczesne trudności w dostępie do języka.
- Zapewnij dostępność wszystkich języków mówionych i migowych; dobre warunki akustyczne i oświetleniowe, wyraźną widoczność; wspieraj codzienną interakcję.

Uchodźcy niesłyszący i słabosłyszący (DHH): dostęp do edukacji i przejścia w zakresie umiejętności czytania i pisania

Uchodźcy niesłyszący i słabosłyszący (DHH) często muszą nauczyć się języka pisanego kraju przyjmującego oraz narodowego języka migowego, aby korzystać z tłumaczy i uczestniczyć w życiu społeczności; warto wybierać kursy prowadzone w języku migowym lub z udziałem tłumaczy.

W razie potrzeby wspieraj przejście z cyrylicy (np. ukraińskiej) na alfabet łaciński.

Aplikacja, samostanowienie i ocenie

- Angażuj uczniów aktywnie; zapewnij, aby każda sekwencja kończyła się zastosowaniem wiedzy w praktyce, co wzmacnia poczucie własnej skuteczności i autonomii.

Podsumowanie

Kluczowe punkty:

- Wprowadzaj zmiany w kolejnym kursie np. zastosowanie harmonogramu wizualnego lub zaprojektowanie jednej serii lekcji z wykorzystaniem modelu komponentowego
- Zachęcanie uczniów do samodzielnej nauki przed sesją na temat inkluzyjności, aby przygotować ich do aktywnego uczestnictwa

Dziękujemy!

puenteproject.eu